

Täysistunto

Torstai 26.10.2017 klo 16.00—20.49

5. Lakialoite laiksi tuloverolain muuttamisesta

Lakialoite LA 43/2017 vp Antero Laukkanen kd ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 6. asiasta. Molempien aloitteiden ensimmäinen allekirjoittaja on Antero Laukkanen, joka voi esitellä tässä yhteydessä molemmat aloitteet.

Keskustelu

17.40 **Antero Laukkanen kd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi yhteisöjen kehitysyhteistyötä edistävään tarkoitukseen tehdyn lahjoituksen lahjoitusvähennyksestä. Ehdotuksen mukaan yhteisö saisi verotuksessa vähentää ansiotulostaan rahalahjoituksen, joka on tehty kehitysyhteistyötä tekevälle taholle kehitysyhteistyön edistämiseksi. Vähennyskelpoisia olisivat vähintään 850 euron ja enintään 25 000 euron suuruiset lahjoitukset. Asiasta säädettäisiin tuloverolaissa.

Suomi on YK:n asettaman tavoitteen mukaisesti sitoutunut käyttämään kehitysyhteistyöhön vähintään 0,7 prosenttia bruttokansantulostaan. Suomessa 0,7 prosentin tavoite on vahvistettu myös hallitusohjelmassa. Vuonna 2016 Suomi käytti kehitysyhteistyöhön yhteensä 956 miljoonaa euroa. Tämä vastasi 0,44 prosenttia bruttokansantuotteesta. Vuonna 2015 avun osuus oli 0,55 prosenttia, ja tällä hallituskaudella kehitysyhteistyömäärärahoista on tehty merkittäviä leikkauksia. Kepan arvion mukaan kehitysavun taso on kokonaisuudessaan jäämässä tällä hallituskaudella keskimäärin noin 0,39 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Nyt esitettävällä kehitysyhteistyöhön kohdistetun lahjoituksen verovähennyksellä on tarkoitus edistää 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamista. Suomalaisessa verojärjestelmässä lahjoituksia koskevien verohelpotusten rooli on suppea. Tuloverolain perusteella yhteisöllä on mahdollisuus tehdä lahjoitusvähennys rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolla tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle. Vastaavasti vähennys voidaan tehdä rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallituksen nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai edellä mainittujen yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

Yhteiskunnan tulisi kuitenkin nykyistä enemmän kannustaa myös yhteisöjä yhteisvastuulliseen toimintaan. Tätä tavoitetta voidaan edistää muun muassa lisäämällä oikein kohdistettuja verovähennysmahdollisuuksia. Vastaavasti pidemmällä aikavälillä voitaisiin siirtyä valtiopainotteisesta kehitysavusta enemmän lahjoituspainotteiseen, mikäli lahjoituksista kertyvä kokonaismäärä tämän mahdollistaisi. Tämä olisi merkittävä muutos, jos tämä edistys menestyisi. Tässä näkyisi se yhteisvastuu, jonka kansalaiset ja yhteisöt voisivat yhdessä ottaa, ja voisi sanoa, että tavallaan se valtion ikään kuin taloudellisen tilanteen mukaan määräytyvä lahjoituksen taso tai kehitysyhteistyön taso tasoittuisi tällä mallilla paremmin. Lahjan antajan vähennyskelpoisten lahjoitusten vähimmäis- ja enimmäismäärä verovuoden aikana olisi saajakohtainen.

Arvoisa puhemies! Olen tehnyt tämän esityksen yhteisöjen kehitysyhteistyöhön lahjoittamiseen tulevasta verovähennysoikeudesta ja samansisältöisen luonnollisen henkilön kehitysyhteistyötä edistävään tarkoitukseen tehdyn lahjoituksen verovähennysoikeudesta. Molemmilla näillä on sama, hyvä päämäärä: ne, jotka haluavat auttaa, saavat auttaa ja saavat siitä sen hyödyn myös, kun auttavat — ja niiden, jotka kokevat, että kehitysyhteistyö on turhaa, ei tarvitsisi kokea, että heidän verovarojaan käytetään väärin.

17.45 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Yhdyn näihin molempiin aloitteisiin. Yritin lukea esityksestä tarkkaan, enkä löytänyt sieltä varsinaisesti laskelmia, miten paljon tämän oletettaisiin nyt sitten laskevan valtion verotuloja, eli millainen kustannus tästä voisi kenties aiheutua. Nyt sitten jos tällaista vaikutusta on, että verotulot laskevat, niin olisiko tässä tarkoitus kenties leikata verorahoitteista kehitysapua vastaavalla määrällä, jolloinka tulos olisi veronmaksajan näkökulmasta neutraali, vai olisiko tämä verovähennyksen kautta annettava kehitysapu entisen kehitysavun päälle? Eihän siinä mitään väärää olisi, jos kehitysapua siirrettäisiin vapaaehtoiselle pohjalle — sehän päinvastoin on juurikin se, mitä perussuomalaiset ovat pidemmän aikaa esittäneet — mutta sehän, että samaan aikaan maksettaisiin sekä valtion rahoista että vapaaehtoisista varoista kehitysapua, olisi vain entisen kasvattamista, mikä ei suinkaan voine olla tavoitteena.

17.46 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan tässä perusteluosan ensimmäisen kappaleen viimeisessä lauseessa on tämä ajatus, että nyt esitettävällä kehitysyhteistyöhön kohdistetun lahjoituksen verovähennyksellä on tarkoitus edistää, että päästäisiin tähän 0,7:ään — ei yli sen, vaan että päästäisiin sinne. Matkaahan sinne on tosi paljon. Että ei ole sitä kokonaispanostusta tässä tarkoitus nostaa, vaan edistettäisiin sitä, että päästäisiin nopeammin siihen. Tämä on se laskennallinen perusta tässä.

17.46 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Laukkanen tekemät lakialoitteet ovat sinänsä ihan oikealla asialla, mutta tätä kannattaa tarkastella myös valtiontalouden kannalta siksi, että jos tällainen lahjoitusvähennys hyväksytään, sehän johtaa hyvin nopeasti siihen, pahoin pelkään, että tätäkin järjestelmää joku varmaan yrittää käyttää sillä keinoin hyväkseen, mikä ei ole oikein suotavaa.

Mutta se toinen näkökulma on ihan reaalityökalouteen liittyvä, ja se on se, että kun valtio tukee nyt jo kehitysyhteistyötä antamalla kehitysyhteistyöhön budjettivaroja 956 miljoonaa euroa, niin sehän on tavallaan Suomen kansalaisten kannanotto siihen, että me haluamme tukea kehitysyhteistyötä mitä erilaisimmilla tavoilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

Sitten totta kai kun olemme siitä YK:n asettamasta 0,7 prosentista jäljessä, niin tässä on kuitenkin sekin idea vielä, että kun meillä Suomessakin löytyy näitä autettavia ihmisiä, niin meidän pitää toki hoitaa se oma pesämme mahdollisimman hyvin ensin — ja totta kai auttaa naapuria ja toisella puolella maapalloa hädässä olevaa ihmistä. Se on kristityn velvollisuus, että lähimmäistä autetaan. Jos yksityinen ihminen tänä päivänä tekee sen lahjoituksen — niin kuin minäkin olen joitakin pieniä summia lahjoittanut elämäni aikana erilaisiin avustustarkoituksiin, vähäisiä kuitenkin mutta puhtaasta sydäimestä annettuja varmasti — niin ne ovat varmaan äärimmäisen tärkeitä niille autettaville ihmisille, mutta toivoisin kuitenkin, että tässä asiassa — ja niin kuin tiedänkin, että tämä lakialoite saa hyvän käsittelyn aikanaan, kun se menee tuonne jatkokäsittelyyn — näihin veroasioihin tullaan kiinnittämään huomiota. Kun valtio auttaa kehitysyhteistyön kautta toisten maiden kansalaisia ja heidän hädänalaista asemaansa yritetään parantaa, niin sen kokonaisuuden hallitsemiseksi meidän on myös samalla syytä tarkastella sitä, että autamme omia kansalaisiamme ja teemme tämän maan talouden parempaan kuntoon, jolloin meillä mahdollisuus toisten auttamiseen paranee koko ajan.

17.49 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Laukkasen lakialoitteet ovat perussuomalaisten jo vuonna 2013 tekemien kehitysyhteistyön painopisteen muutokseen liittyvien aloitteiden kanssa samansuuntaisia elikkä siinä mielessä erittäin hyviä, täytyy sanoa näin. Elikkä edustaja Laukkanen vie ne nyt vain lain tasolle eli pykälään aloitteella ja meillä ne ovat olleet pontena.

Se on hyvin tärkeää, että kun kansalaisilta kysytään, että ketä haluaisit auttaa tai kelle haluaisit antaa, niin yleensä jokaisella on mielessä se, mille ryhmälle tai mille ihmisille, ketkä ovat niitä kaikkein sydäntä lähimpänä olevia, ja perussuomalaisten malli onkin vapaaehtoisuuteen pohjautuva, elikkä ihmiset voisivat vapaaehtoisesti antaa sille ryhmälle ja niille, keille he kokevat tärkeäksi. Ja vielä jos ne saisi verotuksessa pois, niin sehän olisi todella oiva ja hieno tapa.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmästä on myös välillä noussut esille sellainen ajatus, että kun siinä veroilmoituksessa olisi sellainen paikka, mihin saisi laittaa rastin tai kirjoittaa, mihinkä haluaisi sitä omaa verotuottoansa käytettävän, niin siinähan olisi myös sellainen, että tavallaan kansaa kuunnellaan, veronmaksajaa kuunnellaan, ja se myös kannustaa sitten maksamaan niitä veroja, että mihin minä toivoisin juuri sen verorahani kohdistettavan. Se voi olla lapset, se voi olla ikäihmiset, se voi olla opiskelijat, se voi olla eläkeläiset, ihan mikä vain, mutta se, että kansalaisen tulee saada tuntea ja tietää, mihinkä minun veroeuroni menevät, koska mitään ei tänä päivänä enää juurikaan korvamerkata, ei ole enää korvamerkattua rahaa — elikkä kuntapäätäjänäkin kun toimii, niin kun sanotaan, että rahaa annetaan vanhustenhoitoon, niin se ei välttämättä menekään sinne, ei ole korvamerkattua rahaa enää olemassakaan. Sen takia olisi tärkeää, että kansalainen tietää, minne hänen veroeuronsa kulkeutuvat.

17.50 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tosiaan kohta käsittelemme vaihtoehtoisia budjetteja, ja mielenkiinnolla jään odottamaan kristillisdemokraateilta, miten he tämän ratkaisevat. Meillä tosiaan tulee olemaan meidän vaihtoehtobudjetissa verovähennysoikeus myöskin, ja tietysti me katsomme, että siltä osin voidaan leikata kehitysyhteistyörahoja, koska tämä malli kerää niitä vapaaehtoisuuden pohjalta. Että minusta on hauska nyt nähdä, miten kristillisdemokraatit ovat tämän rakentaneet. Me lähdemme siitä, että samalla me

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

voimme myös vähentää valtion menoja, että harmi, että ... — ei kun onhan edustaja Laukkanen, aikaisemmin istuitte eri kohdassa, niin en huomannut. Ihan mielenkiintoista olisi kuulla, miten te tämän asian ajattelette, ja on hauska huomata, että joissakin asioissa olemme samaa mieltä, vaikka joissakin eri mieltä. Ja sitähän se on, tämä eduskuntatyö, että haetaan yhteistyökumppaneita, koska yli sata edustajaa tarvitset aina, jotta saat läpi sen mitä toivot.

17.52 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin edustaja Hoskonen totesi, on tärkeitä, ettei aseteta vastakkain kotimaassa hädässä olevia ihmisiä, heidän tarpeitaan, ja sitten tätä kehitysyhteistyötä, jonka kautta autamme rahallisesti ja osaamisemme avulla ihmisiä, jotka ovat hädässä kaukana kaukana maamme rajojen ulkopuolella. Molemmat ihmisryhmät tarvitsevat apuamme, ja molempiin meidän tulee panostaa. Kumpakaan ihmisryhmää emme saa unohtaa täällä, kun määrärahoista päätämme ja resursseja suuntaamme.

Edustaja Laukkasen aloite nostaa esille tärkeän asian puhuessaan kehitysyhteistyömäärärahoiden laskusuunnasta, mikä meillä on ollut pidemmän aikaa vallalla. Olemme koko ajan etäännyneet siitä tavoitteesta, jonka olemme YK:ssa hyväksyneet, 0,7 bruttokansantuotteesta. Suunta on huolestuttava, eikä vain sen takia, että meidän tulisi pitää huolta siitä, että meitä kunnioitetaan kansainvälisissä yhteisöissä kehitysyhteistyöhön, kansainväliseen vastuuseen sitoutuneena kansakuntana. Tämä tavoite on tärkeä myös siitä syystä, että kun kykenemme tehokkaampaan kehitysyhteistyöhön, vähän laittamaan resursseja enemmän, samalla vaikutamme siihen, millä tavalla ihmiset hakeutuvat pois omalta alueeltaan kohti Eurooppaa ja myös kohti Suomea turvapaikanhakijoina ja pakolaisina. Samaan aikaan, kun puhumme siitä, että meidän tulee kiristää maahanmuuttopolitiikkaa pelätessämme omia resurssejamme täällä kotimaassa, niiden riittävyyttä, meidän tulisi enemmän puhua siitä, että panostamme enemmän sinne paikallisiin oloihin, niiden parantamiseen, jotta tätä siirtolaisuutta ja pakolaisuutta voidaan sillä tavalla hillitä ja sillä tavalla ratkaista ja myös ennalta estää niitä ongelmia, joita kotimaassa voi syntyä.

Edustaja Laukkasen äskenen vastauspuheenvuoro jätti vähän epäselväksi, mitä tässä tarkalleen ottaen tavoitellaan. Kun olen mukana meidän sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetin valmistelussa, olin vuosi sitten ja nyt myös, niin meillähan tulee olemaan esityksenä, että 100 miljoonaa lisättäisiin kehitysyhteistyömäärärahoihin, jotta tämä tavoite 0,7:stä olisi hieman lähempänä. No, tämän eteen tietysti tarvitsee tehdä poliittista työtä yhdessä muiden eduskuntapuolueiden kanssa tällä ja tulevalla vaalikaudella, jos haluamme siihen suuntaan edetä.

Tämä ajatushan siitä, että vapaaehtoiset lahjoitukset voisivat olla verovähenteisiä, ei ole mikään uusi. Joskus näin on ollut. Nytkin, niin kuin edustaja Laukkanen toteaa esityksessään, eräät muut lahjoitukset ovat verovähennyskelpoisia. Minusta tämä idea on ihan hyvä. Kysymyshän on eräänlaisesta vivuttamisesta niin, että kun verovelvollinen laittaa tietyn summan kehitysyhteistyöhön lahjoituksena, niin hyöty sinne kehitysyhteistyöhön on sen summan suuruinen mutta kustannus valtiolle verotulojen menetyksenä on paljon pienempi kuin se lahjoitettu summa. Se riippuu henkilön veroprosentista. Eräällä tavalla vivuttamalla saamme Suomesta enemmän kehitysyhteistyöhön rahoja, jos tällaiseen järjestelmään mentäisiin.

Tällainen laki voisi olla esimerkiksi määräaikainen niin, että sitä tasaisin välein tarkistettaisiin, että siitä ei tule mitään pysyvää pitkäaikaista automaattia vaan se voitaisiin kat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

kaista sitten, jos se näyttää jollakin tavalla uhkaavan meidän verotulojamme ratkaisevassa määrin.

Edustaja Laukkanen, puhutte esityksessänne siitä, että painopistettä voitaisiin siirtää valtiopainotteisesta kehitysavusta enemmän lahjoituspainotteiseen. Tämä on aika optimistinen näkemys. Sehän voisi olla hienoa, jos näin tapahtuisi. Mutta itse katsoisin, että tässä meillä kansanedustajina on vastuu kuitenkin siitä, että valtiopainotteinen kehitysapu jatkuu, että sitä ei lähdetä leikkaamaan siitä syystä, jos tämä vapaaehtoinen avustaminen tulisi verovähennyskelpoiseksi. Vapaaehtoinen lahjoittaminen on nyt mahdollista, sitä tehdään paljon, ja sillä on oma merkityksensä.

Kuitenkin tutkimusten mukaan kaikkein suurin merkitys kehittyvien maiden ihmisten auttamiselle rahallisesti on niillä siirtolaisilla, niillä tänne teollisuus- ja kehittyneisiin maihin muuttaneilla, jotka lähettävät sinne kotiinsa rahoja, ovat työssä Euroopassa ja Yhdysvalloissa ja lähettävät sitten kotimaihinsa rahoja. Niiden rahojen vaikutus siellä kotimaassaan on paljon suurempi kuin kaikki kehitysyhteistyömäärärahat yhteensä. Tämä on hyvä pitää mielessä myös, että monella tavalla täältä rikkaista maista siirretään rahoja auttamaan hädänalaisia siellä kauempana.

17.57 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustaja Kantolalle erittäin hyvästä, analyttisestä puheenvuorosta tässä edellä. Olen täsmälleen samaa mieltä: meidän on kannettava vastuumme kansainvälisesti köyhyydestä, ja siksi emme voi tietenkään asettaa vastakkain suomalaisten köyhien, apua tarvitsevien tilannetta ja tilannetta maailmalla. Kuten edustaja Kantola totesi, sosiaalidemokraatit ovat tosiaan omassa vaihtoehdossaan halunneet estää nämä kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaukset, mitkä tietenkin ovat olleet merkittävän isossa mitassa tällä kaudella, ja se ei ole ollut hyvä arvovalinta.

Mutta, puhemies, oikeastaan olemme aikaisemmin myös tässä kahden vuoden aikana, kun tämä hallitus on ollut pystyssä, kysyneetkin sosiaalidemokraatteina tämän perussuomalaisten vaalilupauksen perään, koska muistimme heti jo kauden alussa, että tällaista siellä ohjelmissa oli, että tämä verovähennysoikeus olisi mahdollinen, ja olemme miettineet, onko sitä sitten mahtanut ministeri Soini, nyt kun on avainpaikalla, [Puhemies koputtaa] lainkaan esittää siellä hallituksen sisällä, koska tämä asia valitettavasti ei ole edennyt. Olemme parissakin yhteydessä, kun olemme käsitelleet valtionalouden kehyksiä, esittäneet pontta, jossa eduskunta edellyttäisi, että hallitus selvittäisi, miksi tavallaan vaaleissa luvattua kehitysyhteistyömäärärahoihin annettavien lahjoitusten verovähennystä ei ole toteutettu, mutta tähän emme ole kysymyksistä huolimatta saaneet hallitukselta vastausta.

Halusin tämän, puhemies, tässä todeta, koska asia on todella ollut täällä esillä ja sinänsä olisi mielenkiintoista tietää, että kun kuitenkin vahvasti vaalien alla tästä puhuttiin, niin miksi asia sitten [Puhemies koputtaa] ei ole hallituksen toimesta edennyt.

17.58 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan se on ollut meillä ohjelmissa, ja juuri tuossa äskeisessä puheenvuorossa kerroin, että nyt se on tulossa meidän vaihtoehtobudjettiimme. Sitä täytyy varmasti kysyä ministeri Soinilta, miksi se ei ole edennyt, ja hänhän ei ole nykyisin enää perussuomalaisissa. Ehkäpä osittain ne tapahtumat, jotka ovat aiheuttaneet perussuomalaisten eduskuntaryhmässä myös pettymystä, ovat olleet juuri näitä, että tietyt asiat eivät ole edenneet.

Vaikka julkisuudessa on ollut puhetta, että kyseessä on ollut maahanmuuttoon liittyviä asioita, niin, kuten huomaatte, edustaja Viitanen, tekin olitte sitä mieltä, että tämä ilmeises-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

ti olisi hyvä, tällainen verovähennys, ottamatta kantaa varmaan nyt siihen, vähentääkö se valtion budjetissa tähän sijoitettavia varoja vai ei. Tällaisissa asioissa meidän ryhmä on joutunut olemaan hyvin hämillään, kun asiat eivät etene. Teidän kannattaa kyllä kysyä ministeri Soinilta, miksi hän ei pidä vaalilupauksiaan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Menemme jatkamaan puhujalistaa.

18.00 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Vapaaehtoisuus on hyvä kehitysavussa, ja lahjoitusten verovähennys on todella hyvä esitys, mutta tämä koko kehitysapu pitää laittaa vapaaehtoisuuden pohjalle, koska siinä sen hyväntahtoisuuden sitten itse kukin voi näyttää.

Matti Kääriäinen on kirjoittanut kirjan Kehitysavun kirous. Hän on ollut yli 30 vuotta kehitysapuyhteistyössä ja sanoo näin, että yksi prosentti siitä menee perille. Minä luen tästä tällaisen katkelman: "Kehitysavun antaminen köyhille maille ei ole johtanut niihin tavoitteisiin, jotka sille alun perin asetettiin. Äärimmäinen köyhyys on häviämässä lähinnä sellaisissa maissa, joille kehitysapua ei ole annettu, vaikka virallinen propaganda toista väittääkin. Monissa maissa kehitysapu tukee paikallista eliittiä, ei demokratisoitumista. Kaiken kukkuraksi kehityksistä karkaa pääomia lähes kymmenen kertaa kehitysavun verran. Monikansalliset yritykset kiertävät veroja, ja veroparatiiseihin kertyy tuhansia miljardeja euroja. Edes kehitysavun ammattilaiset eivät tiedä, kuka kehitysapulaivaa ohjaa ja mihin suuntaan."

Elikä tällainen oman kilven kiillottaminen ja hurskastelu tässä salissa, ne eivät sitä köyhää ihmistä auta. Korkeintaan poppaukset siellä pikkuisen rikastuvat lisää ja keräävät entistä enempi köyhältä kansalta rahaa. Heille se menee, koska tässä ammattilainen sanoo, että prosentti menee perille. Jos se prosentti on siellä vielä poppaukoille, niin paljonko sille köyhälle kansalle sitten menee?

18.02 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Laukkasen jättämät lakialoitteet ovat tietyiltä osin varsin kannatettavia. Varsinkin tämä vapaaehtoisen kehitysavun lisääminen verohelpotusten turvin voisi antaa veronmaksajille mahdollisuuden suunnata halutessaan parhaaksi katsomiaan summia hyviin kohteisiin, [Antero Laukkanen: Juuri näin!] kuten edustaja Juvonenkin tässä äsken toi esille, ja lisäisi luultavasti intoa tehdä vapaaehtoisia lahjoituksia kehitysapuun.

Mutta mikäli ymmärsin oikein, niin se ero perussuomalaisen esittämään kehitysapumalliin edustaja Laukkasen lakialoitteessa kuitenkin on, että hän lisäisi kehitysapua tämän nykyisen valtion perusrahoituksen päälle. Sitä vastoin meidän perussuomalaisen mallissa vapaaehtoiset lahjoitukset mahdollistaisivat samanaikaisesti tämän perusrahoituksen leikkaukset.

Kehitysavun perimmäiset periaatteet ovat ymmärrettäviä, mutta kuten edustaja Hakkarainen tässä erittäin hyvin äsken jo toi esille, kehitysapuun liittyy myös paljon korruptiota ja varojen väärinkäyttöä. Kuten edellä kuultiin, tästä kaikesta todistaa erittäin vahvasti pitkäaikaisen ja kokeneen entisen suurlähettilään Matti Kääriäisen kirja Kehitysavun kirous. Siinä Kääriäinen kertoo tosiaan havainneensa kehitysavun monissa tapauksissa kerääntyneen pääosin valtaapitävien diktaattorien taskuihin. Se on saattanut betonoida vallitsevia kurjia olosuhteita entisestään ja erityisesti hidastaa maan talouskehitystä ja estää köyhien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

kansalaisten nousua köyhyydestä. Tämä ei missään tapauksessa voi olla kärsivien kansalaisten etu.

Kehitysavun rahoitus kaipaakin epäilemättä merkittäviä uudistuksia, ja viimeistään perussuomalaisten vaihtoehtobudjetin käsittelyn yhteydessä tähän aiheeseen palataan. [Puhemies koputtaa]

18.04 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Erittäin hyvää ja maltillista keskustelua. Kiitos siitä kaikille.

Täällä edustaja Kantola kysyi, mitä tarkalleen tällä tarkoitan, ja itse asiassa hän itse vastasi siihen erittäin hyvin. En edes yritä korjata hänen loistavaa vastaustaan, vaan hän hyvin oli itse oivaltanut, mihin tässä pyritään.

Haluaisin, puhemies, kiinnittää huomiota sellaiseen asiaan kuin suomalaisen hyväsydämisyyden. Vaikka talous monta kertaa Suomessa on mennyt välillä paremmin, välillä huonommin, niin erityisen huomattavaa on se, että silloin kun on ollut kireää ja ihmiset ovat kokeneet, että on paljon uhkakuvia, ja omatkin tulot ovat pienentyneet, niin antaminen hyväntekeväisyyteen ei ole vähentynyt. Tämä hyväsydämisyyden on sellainen asia, joka ansaitsee tulla mainituksi. Nimittäin pyyteetön antaminen on aika vaikea laji. Se, että oikea käsi ei tavallaan tiedä, mitä vasen käsi antaa, on vaikea laji.

Ja aivan oikein, kuten täällä perussuomalaiset edustajat ovat todenneet, minun tavoitteeni tässä on kyllä eri kuin heidän tavoitteensa. Ihan oikeasti ajattelen, että Suomen tulee ne sitoumukset täyttää, jotka se on antanut, eli tähän 0,7 prosenttiin olisi päästävä.

Täällä todettiin myös, että tämä ei ole uusi asia, ja oli hienoa, että se tuli esille, koska erityisesti yhteisöjen antamasta tuesta ja sen verovähennysoikeudesta aikanaan vuonna 95 presidentti Martti Ahtisaaren käynnistämä työryhmä teki laskelmat, että jos kolmas sektori saisi verovähennyksinä nämä lahjoitukset, joita se saa ja joita se käyttää kehitysyhteistyöhön, niin syntyisi peräti 50 000 uutta työpaikkaa. [Puhemies koputtaa] Minusta tämäkin oli mielenkiintoinen näkökulma.

18.06 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Laukkanen lahjoitusvähennysaloite on hyvä ja perusteltu joiltakin osin. Ymmärrän kyllä lähimmäisen auttamisen tuskan, ja sitä lähimmäisen auttamista meidän pitää jatkaa, totta kai, siitä ei saa tinkiä. Mutta sen kokonaisuuden hallintaan kiinnittäisin edelleen huomiota, koska kun autamme omia kansalaisiamme — niitä kansalaisia, jotka ovat jonkunasteisessa hädässä, puutteessa tai jonkun muun ongelman kanssa eläneet jo pitkään — niin kyllä meidän suomalaisten auttamisen kärkikohde on totta kai siellä. Sitten toinen tapa on tämä kehitysyhteistyöauttaminen tuolla ulkomailla, ja siinä tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä, koska yksittäisen ihmisen lahjoituksella, jos se lähtee johonkin tiettyyn kohteeseen, on aika monta mutkaa matkassa ennen kuin se raha on siellä perillä. Mutta kansainvälisellä yhteistyöllä varmaan onnistutaan tämän jo monessa puheenvuorossa tänäkin iltana kuullun ongelman hoitamisessa, että niitä rahoja ei valu sinne diktaattorien pankkitileille, mikä olisi hyvin, hyvin tuomittavaa ja paheksuttavaa.

Kannattaa muistaa näistä asioista keskusteltaessa myös se, että Suomen osalta maailman mittapuussa esimerkiksi rauhanvälittämisessä Martti Ahtisaaren panoksen kaikki tiedämme, YK:ssa olemme toimineet erittäin aktiivisesti, antaneet sinne oman panoksemme, ja rauhanturvaajia olemme lähettäneet ympäri maailmaa auttamaan kriisialueilla siinä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

siellä kriisialueilla päästäisiin rauhaa rakentamaan ja uutta yhteiskuntaa rakentamaan kriisin jälkeen. Nämä ovat erittäin arvokkaita töitä.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, vielä tämä taloudesta huolta pitäminen. Kyllä, totta kai, jokainen oppositio puolue pystyy sanomaan, että on tehty tuo väärin tai tämä väärin, mutta kannattaa aina nöyrällä mielellä muistaa se, että jos emme pidä itseämme kunnossa kansana ja kansantaloutena, niin meistä ei ole kyllä toistenkaan auttajaksi.

18.08 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Muutamia kommentteja pidettyihin puheenvuoroihin:

En oikein ymmärrä, millä perusteella SDP sanoo, ettei kehitysapua ja kotimaan hädänalaisia voisi rinnastaa. Montako talousarviota teidän mielestänne valtiolla on? Minun käsitykseni mukaan niitä on yksi ja nämä molemmat asiat ovat siinä samassa talousarviossa. [Pia Viitanen välihuuto] Te voitte omasta mielestänne rinnastaa hyvätuloisten veronalennukset ja suomalaisten köyhien asian mutta ette suomalaisten köyhien asiaa ja kehitysapua. Tätä on mahdoton käsittää.

Toinen mielenkiintoinen kysymys, joka nostettiin esille, oli länsimaissa yleensä ja Suomessa erityisesti työskentelevät kehitysmaiden kansalaiset, jotka lähettävät rahaa kotimaahinsa. Eikö olisikin parasta, jos nämä ahkerat ihmiset palaisivat rakentamaan omaa maataan, jolloin ajan myötä kehitysapua kenties tarvittaisiin vähän vähemmän? Eikö tavoitella olekin se, että veden kaivon kantamisen sijasta rakennetaan toimiva kaivo, että nämä maat ajan mittaan selviäisivät ilman kehitysapua? Sama koskee pakolaisiakin. Eikö heidän kuuluisi paon aiheuttaneen tilanteen rauhoituttua ensisijaisesti palata kotimaatansa rakentamaan ja työskentelemään sen hyväksi?

18.09 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toden totta valtiolla on yksi talousarvio, ja siksi me olemme SDP:ssä olleet tämän kaksi ja puoli vuotta hyvin huollissamme hallituksen arvovalinnoista, joilla se on leikannut kotimaassa ja kansainvälisesti köyhiltä ihmisiltä rahaa. Suomessa tämä hallitus on esimerkiksi leikannut ihmisten perusturvasta, työttömyysturvasta, lapsiperheiltä ja eläkkeensaajilta ja se on leikannut lyhytnäköisesti koulutuksesta, ja tämä on väärin. Tekemällä toisenlaisia arvovalintoja, muun muassa perumalla niitä veronkevennyksiä, mitä hallitus on antanut kaikkein rikkaimmille miljoonaperijöille, voitaisiin tehdä paljon oikeudenmukaisempaa politiikkaa. Onneksi tässä suhteessa ainakin tätä suomalaista köyhyyttä koskeva omatunto on alkanut kolkuttaa siellä perussuomalaisissa ja nyt on toinen ääni kellossa. Mutta tämä hallitus valitettavasti kaudellaan on leikannut todella paljon köyhiltä perusturvaa ja samaan aikaan rikkaita suosinut omilla veronkevennyksillään.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, pysymme tässä kehitysapukeskustelussa, ja edustaja Meri, vastauspuheenvuoro.

18.10 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan nyt kuitenkin ryhmän puheenjohtajana vastata näistä perussuomalaisten arvovalinnoista. Aikaisemmassa puheenvuorossaan edustaja Viitanen pohti Soinia ja perussuomalaisia. Minä silloin jo kehotin, että niissä asioissa kannattaa kääntyä sinisten puoleen. Hän on loikannut sinisiin, hän on sen puolueen edustaja ja hän on ilmoittanut, että hänellä on erilaiset arvot kuin meillä. Minä en tiedä, mitkä ne ovat. Mutta, niin kuin kerroin aikaisemmassa puheenvuorossa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

ni, meidän ryhmä on oireillut siitä, että me olemme tehneet liian kokoomuslaista ja liian keskustalaistakin politiikkaa.

Tämä esimerkiksi on yksi siitä syntynyt, ja juuri kuten aikaisemmassa puheenvuorossani sanoin, erityisesti sinisten ryhmä on halunnut puhua, että kysymyksessä oli maahanmuutto. Tässä on yksi esimerkki, ei tämä liity maahanmuuttoon: suomalaisen köyhän tarpeet ja, kuten aikaisemmin sanoin, kehitysavun verovähennys.

Oikeastaan hyvä, että puhumme tästä, niin pääsen täällä joskus puhumaan näistä. Kiitos oikeastaan teille, edustaja Viitanen.

18.11 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Hakkarainen käytti täällä tärkeän puheenvuoron hurskastelusta ja hurskastelun riskeistä ja siitä, että meidän ei pidä suhtautua kehitysyhteistyöhön liian naiivisti ja kuvitella, että sillä rahalla yksinomaan hyviä tuloksia saadaan aikaan.

Toisaalta on kyllä niin — kun olen seurannut kolmea neljää kehitysyhteistyön kansalaisjärjestöä hyvin läheltä ruohonjuuritasolta, tiedän, mitä siellä tapahtuu, ja tiedän, mitä ohimeneviä ja mitä pysyviä tuloksia saadaan aikaan ihmisten elämässä, kun kehitysyhteistyötä koulutettu henkilökunta suunnitelmallisesti tekee — että se tilanne ei ole aivan niin synkkä kuin edustaja Hakkarainen kuvaa. Minusta siinä ei ole kysymys hurskastelusta vaan hädänalaisten ihmisten todellisesta auttamisesta.

Tässä edustaja Laukkasen aloitteessa ehkä se kysymys, joka vielä on ollut esittämättä, liittyy siihen, että kun kehitysyhteistyön laatua arvioidaan silloin kun siinä on valtio mukana ja on kysymys valtion myöntämistä kehitysyhteistyömäärärahoista, niin sitä seuraa valtion, ulkoministeriön tarkka valvonta siitä, millä tavalla niitä rahoja käytetään, ja esimerkiksi näillä kolmannen sektorin järjestöillä on vahva raportointivelvollisuus. Satun tietämään aika tarkkaan, kuinka yksityiskohtaista raportointia ja auditointia siinä käydään läpi, kun tarkastellaan, mitä on saatu aikaan ja myönnetäänkö jatkossa määrärahaa näille järjestöille. Se ei ole rahan kaatamista järjestöjen toimintaan, vaan hyvin tarkkaa valvontaa. Silloin jos tämä iso painopiste muuttuisi siihen, että kansalaiset vain lahjoittavat rahaa kehitysyhteistyöhön ja sitten saavat siitä verovähennyksen, niin pelkään, että tämä valvontaelementti eli julkisen vallan, ulkoministeriön rooli tässä valvonnassa heikkenisi. Täytyy pitää mielessä myös tämä valvonnan rooli, jotta voidaan välttyä niiltä kritiikeiltä, joita edustaja Hakkarainen tässä esitti.

18.13 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla on myös henkilökohtaista kokemusta kehitysapuyhteistyöstä Nicaraguassa aikanaan. Sinne asennettiin muistaakseni kuusi tai kahdeksan sahaa. Laitettiin aggregaatit ja kaikki viimeisen päälle täältä Suomesta. Erittäin hyvää näennäisesti, täällä eduskunnassa se näytti varmasti hyvältä. Siihen aikaan en tiennyt tästä, miten se toimi. Mutta näin sen tilanteen siellä. Minkäänlaista koulutusta ei ollut, ainoastaan mitä minä opetin vähän siinä. En kerennyt, siinä pienessä ajassa ei kouluta semmoisia vehkeitä käyttämään. Ja ne jäivät sinne. Mutta raportti tuli Suomeen, että kehitysapua on annettu. Ja mitä siellä oli tehty sitten, kun minä kävin uudestaan: sirppitalkoot laitettu pystyyn, ei mitään muuta. Työväen lauluja laulamaan ja jotakin vihkoa lukemaan. [Puhemies koputtaa] Minä sanoin, että tämä ei kyllä auta eikä tuo leipää suuhun, että mennäänpä tuonne sahan viereen ja ruvetaan tekemään töitä, niin sitten voi joku apu tulla, [Puhemies koputtaa] mutta laulujen laulaminen ei auta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

18.14 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! On aivan selvä asia, että kehitysyhteistyössä on tehty myös virheitä, mutta niistä virheistä on myös opittu. Tästä entisen suurlähettilään Kääriäisen kirjasta on moni asiantuntija todennut, että siinä on myös vanhentuneita tietoja. Ja haluan muistuttaa, että Suomi oli sodan jälkeen yksi ensimmäisistä YK:n lastenavun järjestö Unicefin avustuskohdeista. On hyvin vaikea ennustaa pitkälle tulevaisuuteen sitä, missä asemassa näitä avustamisia kukin meistä ja kunkin meistä kansakunta joskus tulevaisuudessa on. Mutta kehitysapuahan annetaan hyvin monien kanavien kautta: YK:n järjestöjen kautta, kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten kautta, sitten on EU:n yhteinen kehitysyhteistyö, Suomen valtion ja sitten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö.

Itselleni ensimmäinen kansalaisjärjestön kehitysyhteistyöhanke, jossa olin mukana, oli vuonna 69, kun koululaisten taksvärkillä keräsimme rahoja Mosambik-instituutin koulukirjapainoon, joka tehtiin Tansaniaan siksi, että Mosambik oli silloin vielä Portugalin siirtomaa. Sitä keräystä arvosteltiin suomalaisessa lehdistössä hyvin paljon, väitettiin että ne rahat menevät kommunististen sissien verisen vallankumouksen aseisiin. Kuitenkin se kirjapaino sinne syntyi, ja tämän vuoden tammikuussa nykyinen Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen kävi siellä delegaation kanssa, jossa oli useita nykyisen eduskunnan jäseniä, ja he kävivät katsomassa sitä kirjapainoa. Se toimii vieläkin, se vuonna 69 perustettu kirjapaino.

Mutta, arvoisa puhemies, koska puheenvuoroni ylittää 2 minuuttia, siirryn pöntön puolelle. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Vielä haluan Unicefin yhteenvedon todeta siitä, missä vaiheessa oli vuonna 2000 Suomen silloisen presidentin Tarja Halosen johdolla YK:n huippukokouksessa hyväksyttyjen YK:n vuosituhattavotteiden toteuttaminen. Siinähan asetettiin useita tavoitteita tavoitevuodelle 2015, ja vertailuvuosi monissa näissä oli, että missä jamassa maailma on ollut vuonna 90. Köyhyyttä koskeva osatavoite, että absoluuttisesti köyhien ihmisten määrä maailmassa puolittuu vuoteen 2015 mennessä, saavutettiin jo vuonna 2010. Nälkää koskeva osatavoite, että aliravitsemuksesta kärsivien alle 5-vuotiaiden lasten osuus kehitysmaiden lapsista puolittuu, toteuttaminen oli mahdollisuuksien rajoissa. Peruskoulutusta koskevaa tavoitetta, että kaikki maailman peruskouluikäiset lapset käyvät peruskoulua vuonna 2015, ei saavutettu mutta kuitenkin huomattavan suuri lisäys koulua käyvien lapsien määrässä ja osuudessa: esimerkiksi Mosambikissa vuosituhtaan vaihteen tienoilta peruskoulun aloitti 36 prosenttia senikäisistä lapsista ja vuonna 2015 tilanne oli 72 prosenttia, eli erittäin suurta edistystä. YK:n tavoitteisiin kuului myöskin se, että vuonna 2015 yhtä suuri osa pojista ja tytöistä peruskouluikässä käy peruskoulua. Peruskoulun osalta tämä tavoite saavutettiin, mutta muilla koulutuksen tasoilla tekemistä jäi vielä. Lapsikuolleisuuden vähentämisen osalta jäätin tavoitteista, samoin äitikuolleisuuden vähentämisen osalta, mutta esimerkiksi osatavoite, että puhtaan veden puutteesta kärsivien osuus maailman väestöstä puolitettaisiin, saavutettaisiin. Eli se puhe siitä, että kehitysyhteistyöllä ei saataisi mitään aikaiseksi, on kyllä hyvin suurta liioittelua.

18.19 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa tulee olemaan ehdotus myös vapaaehtoisesta avusta kansalaisten taholta kehitysapuun. Toivon, että asia otetaan vakavasti harkintaan myös muiden oppositiopuolueiden taholta ja tietysti hallituksen.

Kun mietimme kehitysyhteistyöhön panostamaamme rahaa, on pakko kohdata myös se todellisuus, että hyvää tarkoittava apu ei läheskään aina saavuta avustettavaa. Organisaati-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

ot välissä haukkaavat ison osan, samoin kehitysmaiden paikalliset johtajat, nämä gepardi-hatut, kuorivat kerman päältä. Korruptio on vieläkin valtava ongelma kehitysmaissa. Kuinka paljon avusta menee todelliseen hätään, sille kärsivälle ihmiselle? Meillä Suomessa on iso ongelma tällä hetkellä se, että eriarvoisuus on kasvussa, juuri ne pienituloiset eläkeläiset, lapsiperheet, vanhukset, työttömät Suomessa. Näitä kahta asiaa ei voi olla vertaamatta.

Totean edustaja Laukkasen lakialoitteessa olevan kyllä toki monta hyvää kohtaa. Mutta Laukkasen lakialoitetta ajatellessa 0,7 prosentin tavoitteesta perussuomalaiset ovat eri mieltä.

On muistettava, että rauhanturvaaminen on myös kehitysapua. Se pitäisi huomioida kehitysapuna. Se on todella tärkeää työtä, mitä Suomesta käsin on tehty jo vuosikymmenet.

Ihmiset tosiaan antavat hyvästä sydäimestään apua, rahaa, mutta on tärkeää, että se menee perille oikeasti. Otan tässä esille asian myös muutaman vuoden takaa. Olin Nenäpäiväkeräyksessä mukana ottamassa puheluita vastaan. [Puhemies koputtaa] — Kiitoksia.

18.21 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Suomalainen kehitysyhteistyö on maailman huippuluokkaa. Se on itse oppivaa, itseään kehittävää. Monet nämä kritiikit, joita täälläkin on mainittu, koskevat näitä järjestöjä. Erityisesti suomalainen järjestötyö on aivan maailmanluokan järjestötyötä, jota ympäri maailmaa tullaan tänne Suomeen oppimaan ja ottamaan siitä mallia. Kun tästä kehitysyhteistyöstä puhutaan, niin se on myös erittäin pitkäjänteistä. Osa näistä on tehnyt jo lähes sata vuotta tätä kehitysyhteistyötä.

Edustaja Kantola ilmeisestikin on syvälinen asiantuntija, mitä tulee tähän, ja arvostan hänen näkemyksiään. Samalla totean, että itsekkin olen saanut useita kymmeniä vuosia seurata suomalaista kehitysyhteistyötä ja tunnistan ne kipupisteet ja ongelmat, mitä siellä on. Mutta samalla totean sen, kun hän mainitsi tämän laatuarvioinnin, että yhdessä asiassa juuri suomalaiset ovat niin erinomaisia: meillä on loistava itsearvioinnin tarve, tarve parantaa sitä omaa tekemistä koko ajan. Kun katsoo näitä järjestöjä sisältäpäin ja kun ulkoministeriöllä on omat arviointikriteerinsä, niin ulkoministeriö joutuu monta kertaa toteamaan, että järjestöjen omat kriteerit ovat paljon tiukempia ja vaativampia kuin mitä ulkoministeriö asettaa näille. En pitäisi niin suurena pelkona sitä, jos tähän esitykseni mukaiseen suuntaan lähdetäisiin, että kovin paljon järjestöt lähtisivät poikkeamaan tästä omasta ikään kuin hyvän tekemisensä tasosta.

En pidä myöskään tätä 0,7 prosentin tasoa Suomelle mitenkään mahdottomana asiana. Pidän sitä enemmänkin velvollisuutena.

18.23 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Hassi kertoi tässä, että Suomi oli ensimmäisiä, joka sai tänne apua, ja se varmasti meni siihen aikaan perille. Mutta sitä ei voi ollenkaan verrata johonkin korruptoituneeseen Afrikan maahan, Mogadishuun tai tämmöiseen. Sinne jos sitä laitetaan, niin todennäköisesti se menee sinne poppamiehille ja siitä ei ole kenellekään mitään hyötyä.

Jos täällä on tavoitearviona vain, että saadaan 0,7 prosenttia, mitä sitten? 0,7 prosenttia on laitettu kehitysapuun, valiokunta menee valiokuntamatkalle katsomaan kaivoa, joka on rakennettu 1 miljoonalla taikka 2:lla tai 3:lla. Se tulos on olematon, mitä siitä tulee. Tähän pitää paneutua, mihin se menee ja mitä siellä tehdään, eikä niihin lukuihin — 0,7. Vapaaehtoisesti se voi olla vaikka 1,7 tai 7. Jos sitä auttamishalua nyt niin hirveästi on ja halua niitä tyyppejä siellä auttaa, niin pistää vaikka 7 prosenttia mutta vapaaehtoisesti eikä men-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

nä toisen taskulle ja oteta sieltä ja nyt minä lähetän tuonne rahaa ja täällä taputtelen karvata tonta rintaa, että nyt on tehty.

18.25 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tuli tässä, muistaakseni edustaja Laukkasen puheenvuorosta, mieleen — en nyt ole aivan varma, ottiko hän asian esille, mieleen kuitenkin tuli — että tämä Kiinan toimintatapa, jolla he investoivat muun muassa Afrikan maalle täysin taloudellisin perustein, on tuonut mantereelle paljon työpaikkoja. Sitäkin mallia on toki kritisoitu niin sanottuna hyväksikäyttönä, mutta kyllä se on käsittäakseni myös lisännyt merkittävästi alueen toimeliaisuutta ja tuonut sinne työpaikkoja. Vaikutukset ovat olleet aivan erilaisia, jos verrataan monen länsimaan harjoittamaan ja tarjoamaan niin sanottuun passiiviseen kehitysapuun, jonka vaikutuksista olemme tänäänkin täällä eduskunnassa melko paljon kiistelleet ja josta entinen suurlähettiläs Kääriäinen on tosiaan kirjoittanut varsin kriittiseen sävyyn.

Ehkä meidänkin tulisi jatkossa keskustella enemmän tällaisesta aktiivisesta kehitysavusta, joka tosiaan perustuisi pitkälti markkinatalouteen ja siten loisi näihin kehitysmaihin ihan aitoja työpaikkoja ja edesauttaisi muun muassa Afrikan mantereiden kehitystä aivan uudella tavalla.

18.26 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Jatkan edustaja Savion ajatusta. On tärkeää, että kehitysmaat pystyvät itse auttamaan itseään niin, että sinne viedään sitä opetusta ja tietoa, ja niin, että länsimaat eivät riistä niitä luonnonvaroja, mitä kehitysmaissa on, vaan asukkaat kehitysmaissa pystyvät käyttämään ne omaksi hyödykseen. Sen takia tosiaan se rahan vieminen maahan ei ole niin tärkeää kuin jos ajatellaan vaikka kaivoja tai opetusta, käytännön osaamista maanviljelyssä. Ne ovat tärkeitä asioita. Loputon rahan kylväminen — sen rahan vie joku muu.

Sen verran vielä jatkan tätä puhetta, kun eka puheenvuoroni jäi kesken, että todella Nenäpäivässä kerätään kehitysmaihin usein rahaa tai jotain muuta vastaavaa. Kaivoja kerättiin ainakin muutama vuosi sitten, kun olin itse puhelimen kammessa. Itsekin yhden kaivon taisin myös lähettää, vaikka puheluita otin vastaan. Mutta tänä päivänä minä en tiedä, tuliko se kaivo koskaan sinne laitettua. Eli jos ihmiset sinne lahjoittavat ja jos lahjoitetaan rahaa, tai mielellään sitä tavaraa, niin se tieto tarvitsisi tulla, että onko tämä mennyt perille, ovatko henkilöt siellä kohdemaassa saaneet tämän avun. Ja se usein puuttuu.

18.28 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! On tärkeätä, että suomalainen kehitysyhteistyöpolitiikka ei millään tavalla halveksi vapaaehtoista lahjoittamista. Vapaaehtoisuus on tärkeä osa, niin kuin edustaja Laukkanen täällä puhui, sitä mielenmaisemaa ja sitä asennetta, jolla suhtaudutaan kanssaihmiin. Vapaaehtoisuudelle täytyy olla myös lainsäädännössä tilaa, ja tämä lakiesitys kannustaa tällaisen vapaaehtoisuuden toteutumiseen. Sillä tavalla arvokas näkökulma.

Mutta samalla on hyvä muistaa se, että kehitysyhteistyöpolitiikkaa tehtäessä on pidettävä silmällä sitä, miten suomalaiset asennoituvat kehitysyhteistyöhön. Vuonna 2015 Taloustutkimus teki suomalaisten asennemittauksen, miten suomalaiset asennoituvat kehitysyhteistyöhön, ja 73 prosenttia piti tärkeänä, että kehitysyhteistyöhön panostetaan riittävästi ja että sitä pikemminkin lisätään kuin vähennetään. Vain noin neljäsosa oli sitä mieltä, että kehitysyhteistyötä pitäisi vähentää. Tämä suomalaisten asenne on hyvä tuki eduskunnalle, kun teemme kehitysyhteistyöpolitiikkaa myös perinteiseltä pohjalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

18.29 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tuohon edustaja Kantolan äskeiseen puheenvuoroon kommenttina, että jos kerran suomalaisten asenneilmapiiri on positiivinen ja asiallinen, niin silloinhan meillä ei ole mitään hätää, vaikka me siirtäisimme koko kehitysavun vapaaehtoiselle pohjalle, jos kerran ihmiset haluavat noin paljon auttaa.

Mutta nyt en ole varma, kuulinko jossain vaiheessa aiemmin puhuessanne oikein, että oliko puhetta sosiaalidemokraattien tämän vuoden varjobudjetista, jossa oltaisiin lisäämässä 100 miljoonaa kehitysapuun, vai puhuitteko edellisen vuoden varjobudjetista. Jos näin on, niin mistä ne rahat otettaisiin? [Pia Viitanen: Me olimme estämässä hallituksen leikkaukset!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.